

ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

Project Performance of Building Professional Learning Community (PLC) of
Watlanboon School, Lat Krabang District Office, Bangkok

วาสนา รังสร้อย

Wasana Rungsoi

วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

Senior Professional Level Supervisory, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Rungwasana@gmail.com

Received February 15, 2023; Revised September 28, 2024; Accepted September 29, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อใช้กระบวนการ PLC ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 2) เพื่อใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 83 คน สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดลานบุญ จำนวน 10 คน โดยการตีความหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลจากการศึกษาระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับ 3 ขึ้นไป เฉลี่ยร้อยละ 80% และระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับ 3 ขึ้นไป เฉลี่ยร้อยละ 80% จากการพัฒนาตามศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสู่ศตวรรษที่ 21

2. ผลจากการศึกษากระบวนการ PLC สามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ 2.1) ผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมจากจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา 2.2) ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน/ครู/สมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่าย PLC สามารถนำวัตกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับจาก

การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และ 2.3) คุณค่าที่เกิดต่อวงการศึกษ โดยสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ครูที่เป็นสมาชิกในตามเป้าหมายร่วมกันต่อไป

คำสำคัญ: ผลการดำเนินงานโครงการ; การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC); โรงเรียนวัดลานบุญ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to use the PLC process to raise the level of national learning achievements and learning groups; 2) to implement the PLC process to solve teaching and learning problems during the COVID–19 situation. Mixed method research: 1) quantitative research included questionnaires as a tool for data collecting; a sample group consisted of 83 people; The statistics were percentage, mean and standard deviation; 2) qualitative research based on interviews with 10 people from school administrators and teachers at Watlanboon school then interpreted and draw conclusions in a systematic way. The finding results indicate as follow.

1. The learning results of the primary school students were found to have a grade point average of 3 or higher (average 80 percent) and secondary school found grade point average of 3 or higher (average 80 percent) from development according to potential, knowledge, ability, skills in information technology and communication to the 21st century.

2. The results from the PLC process can solve integrated teaching and learning problems in the situation of the COVID–19 situation, which can be summarized as follows: 2.1) the results of the process are used in the development to benefit the students in a concrete way from the strengths and points that need to be developed; 2.2) outcomes to students / teachers / members who join the PLC network can apply learning innovations obtained from classroom action research; and 2.3) the value generated in education can be used to develop the quality of learning management that is desired to occur in students and teachers who are members in accordance with the common goals.

Keywords: Project Performance; Building Professional Learning Community (PLC); Watlanboon school

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของชาติเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคนอันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกุระบตามกรอบการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ (Duangchurn, 2020)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการ มีความตระหนักถึงสถานการณ์ และคำนึงถึงความปลอดภัยพร้อมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมโรคระบาดใน โรงเรียน โดยเสนอแนวทางและมาตรการไว้หลายมาตรการ เช่น ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดการ เรียนรู้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูจากในห้องเรียนมาเป็นแบบออนไลน์เพื่อลดการเผชิญหน้ากัน งดการรวมกลุ่มกันเป็นจำนวนมาก งดกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาผู้เรียนมาเป็นแบบออนไลน์ ตลอดจนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา (Sinthapanont (2020) เมื่อวิกฤตการณ์สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) เริ่มคลี่คลายลง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมาภาคการศึกษาเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่เกิดจากคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Bunpakdee, 2019) โดยมีการกล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญ ที่จะทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไว้อย่างหลากหลาย โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมภายใต้วิสัยทัศน์ที่ “มุ่งมั่น พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสุขในสังคม และการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต (Ministry of Education, 2019) โดยนักเรียนโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน ที่ผ่านมาคณะทำงานโรงเรียนวัดลานบุญ ได้ใช้การประชุม PLC (Professional Learning Community) ออนไลน์ หรือ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” เป็นช่องทางถ่ายทอดความรู้และช่วยแก้ปัญหา พร้อมแบ่งปันประสบการณ์ดี ๆ ระหว่างกัน ทั้งจากครูแกนนำ เพื่อนครู และผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการพัฒนาที่จะสร้าง ครูผู้กล้าคิดกล้าทำซึ่งเปี่ยมด้วยทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จึงได้รับการผลักดันให้มีความสำคัญยิ่งขึ้น จะช่วยให้สถานศึกษาพร้อม

ปรับตัวและปรับเปลี่ยนวิธีการได้ตลอดเวลา และขยายผลต่อให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community :PLC) ให้กับครูทุกคน มีวิธีปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ (Best Practices) โดยสิ่งที่เขาต้องได้รับเต็มที่สุดคือความรู้ความเข้าใจและทักษะแก้ปัญหา จึงนับว่ามีบทบาทสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ให้มีความพร้อมทั้งสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับอนาคตรวมทั้งช่วยส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้กระบวนการ PLC ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติและกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเขียนเป็นระบบได้ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. กระบวนการ PLC สามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19

ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

โดยมีขั้นตอนของระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดลานบุญ จำนวน 83 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1.1.1) ครูและนักเรียน ใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนตามโครงการ

1.1.2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับ 3 ขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 80

1.1.3) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) พัฒนาขึ้นร้อยละ 5

1.1.4) ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) มีคะแนนสูงขึ้นไปร้อยละ 55

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1)แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายปีภายใต้โครงการ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) 2)แบบนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอนเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบ child center, Active Learning และ 3) แบบบันทึกการเข้าร่วมอบรม การศึกษาจากสื่อออนไลน์ แนวทางการแก้ปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงสถานการณ์ COVID-19 พร้อมทั้งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ คือ $IOC \geq .50$

1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สู่กระบวนการขั้นตอนต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประเมินผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีขั้นตอนการประเมิน 2 ส่วน คือ 2.1) การใช้กระบวนการ PLC ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติและกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 2.2) การใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากร คือ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดลานบุญ รวมทั้งหมดจำนวน 10 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นแนวในการสัมภาษณ์หรือการสนทนาให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ต่อไป

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยแล้วนำมาสรุปผลการวิจัย จนได้แก่นแท้ของแนวคิดในประเด็นที่ได้ศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรูปธรรมพิจารณาความสอดคล้องความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถสรุปผลการดำเนิน ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การใช้กระบวนการ PLC ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติและกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า

1.1) รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประจำปีการศึกษา 2563 ระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาสรุปได้ว่า

1.1.1) ค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุดไปน้อยสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สุขและพลศึกษา การงานอาชีพ ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 97.16 95.47 91.26 83.89 83.26 81.68 75.58 74.53 และ 65.58 ตามลำดับ

1.1.2) ระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับมากที่สุดไปน้อยสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขและพลศึกษา การงานอาชีพ ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 71.80 69.45 67.89 59.27 58.22 51.44 49.61 48.30 และ 43.08 ตามลำดับ

1.2) รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2563 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1.2.1) ความสามารถในการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คะแนนการประเมินการอ่านตามสมรรถนะ การอ่านออกเสียงและการประเมินการอ่านรู้เรื่อง ได้ระดับคุณภาพดีมาก

1.2.2) การประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) สถานศึกษาระดับใหญ่พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ (เฉลี่ยร้อยละ 46.70) สูงกว่าระดับประเทศ(เฉลี่ยร้อยละ 40.47) ได้ระดับคุณภาพดี และความสามารถด้านภาษาไทย (เฉลี่ยร้อยละ 54.83) สูงกว่าระดับประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ 47.54) ได้ระดับคุณภาพดี รวมทั้ง 2

ด้าน (เฉลี่ยร้อยละ 50.77) สูงกว่าระดับประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ 43.97) ได้ระดับคุณภาพดี (คะแนนสูงกว่าระดับประเทศแต่ไม่อยู่ใน 10% แรก จึงได้ระดับคุณภาพดี)

1.2.3) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน O – NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า วิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีคะแนนเฉลี่ยติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยไม่ติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ แต่มีคะแนนพัฒนาขึ้น และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน O – NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของทุกวิชาไม่ติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ แต่มีคะแนนพัฒนาขึ้นที่ใกล้เคียงระดับประเทศ 1 วิชา ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์

2. ผลการวิเคราะห์การใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า

2.1) ผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการ ดังนี้

2.1.1) มุ่งองค์ความรู้ นวัตกรรม และประเด็นความรู้ที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกเครือข่ายที่เป็นประโยชน์กับครู และครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม (สมาชิกเครือข่ายมีการนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน)

2.1.2) มีร่องรอยการรายงานผลการนำองค์ความรู้ นวัตกรรม และประเด็นความรู้ที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นของสมาชิกเครือข่ายไปใช้ตลอดระยะที่ดำเนินโครงการทุกครั้งที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยสมาชิกทุกคน

2.1.3) ผู้สอนหลักและสมาชิกในกลุ่ม PLC สามารถนำผลการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิด โดยมีครูผู้สอนหลักเป็นผู้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จ จุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาในการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2) ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน / ครู / สมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่าย PLC ดังนี้

2.2.1) ผู้เรียนได้การเรียนรู้ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ และมีความชัดเจนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.2.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพัฒนาขึ้น ระดับประถมศึกษา เกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (ระดับ 3 ขึ้นไป) ยกเว้น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (ระดับ 3 ขึ้นไป) จำนวน 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แต่ผู้เรียนมีทักษะชีวิตดีสามารถเข้าศึกษาต่อด้านสายอาชีพตามสมรรถนะ มากกว่าร้อยละ 80 และทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเกิดคุณลักษณะอย่างชัดเจน

2.2.3) ผู้สอนได้รับความรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้สอนได้รับนวัตกรรมและเริ่มวางแผนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.2.4) ผู้สอนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

2.3) คุณค่าที่เกิดต่อวงการศึกษา โดยสรุปว่า

2.3.1) มีเครือข่ายที่ชัดเจน และการขยายเครือข่ายแล้วและมีความชัดเจน เป็นรูปธรรมและมีแนวโน้มการเกิดเครือข่ายเพิ่มขึ้น

2.3.2) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยครูที่เป็นสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกคนวางเป้าหมายร่วมกัน

สรุป ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนบูรณาการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสรุปผลการดำเนิน ดังนี้

1. ประเด็นด้านผู้เรียน

1.1) ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่งดูผลได้จากหลักฐานผลงานต่าง ๆ ที่แสดงถึงด้านความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนต่าง ๆ ของผู้เรียน

1.2) การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวผู้เรียน เปรียบเสมือนเป็นตัวกรองที่คอยช่วยให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะข่าวสารหรือข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วให้รับรู้ได้อย่างมีคุณภาพ

1.3) ครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น

1.4) ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น

2. ประเด็นด้านกิจกรรม

2.1) ลักษณะ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพของกิจกรรม ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอนต่าง ๆ มีประสิทธิภาพ

2.2) ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยี ICT ตลอดจนเอกสารประกอบการสอน เป็นลักษณะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา กิจกรรมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2.3) การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดชั้นเรียน วิธีการคุมชั้นเรียน หรือการจัดกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนดำเนินไปโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4) เป็นการใช้ทักษะการเรียนรู้ชั้นสูง ตามพีระมิดการเรียนรู้

2.5) การกำหนดเวลาและโครงสร้างเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน ระดับความสามารถของผู้เรียน

3. ประเด็นด้านครู

3.1) ครูมีการใช้คำถาม คำสั่ง คำอธิบาย หรือการใช้สื่อ/นวัตกรรม

3.2) ครูมีการเรียงลำดับขั้นตอนการนำเสนอประเด็นคำถาม คำสั่ง หรือคำอธิบาย

3.3) สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการเรียน

4. ประเด็นสื่อการสอน

4.1) สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมและแหล่งการเรียนรู้มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ (ด้านคุณภาพ)

4.2) สื่อมีความเพียงพอเหมาะสม (ด้านปริมาณ)

4.3) เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

5. ประเด็นด้านบรรยากาศ

5.1) สภาพแวดล้อมของชั้นเรียน หรือสถานที่เรียนมีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.2) การยอมรับความคิดเห็น คำถาม และการช่วยเหลือของผู้เรียน

5.3) บทเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความคิด คำถาม ข้อคิดเห็น และ/หรือข้อเสนอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสามารถอธิบายประเด็นที่หน้าสนใจจากการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยประเด็นที่ 1 เพื่อศึกษาการใช้กระบวนการ PLC ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติและกลุ่มสาระการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยสรุปว่า 1) ระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาสรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับ 3 ขึ้นไป เฉลี่ยร้อยละ 80 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ยกเว้นคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 65.58 และระดับผลการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับผลการเรียนที่อยู่ในระดับ 3 ขึ้นไป เฉลี่ยร้อยละ 80 จำนวน 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะเห็นได้ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สู่ศตวรรษที่ 21 2) การอ่านออกเสียงและการประเมินการอ่านรู้เรื่อง ได้ระดับคุณภาพดีมาก การประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.70) สูงกว่าปีที่แล้วร้อยละ 3.29 ได้ระดับคุณภาพดี และความสามารถด้านภาษาไทย (คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.83) ได้ระดับคุณภาพดี สูงกว่าปีที่แล้ว ร้อยละ 3.89 ความสามารถรวมทั้ง 2 ด้าน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.77 ระดับคุณภาพดี (คะแนนสูงกว่าระดับประเทศแต่ไม่อยู่ใน 10% แรก จึงได้ระดับคุณภาพดี) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน O – NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้นที่มีคะแนนเฉลี่ยติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยไม่ติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของทุกวิชาไม่ติดอันดับ 1 ใน 4 ของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาโดยเฉพาะด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในประเด็นนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Bunkadee (2019) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศึกษาปรับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19 พบว่าในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่มีการเปลี่ยนแปลงและพบสภาพและปัญหา ดังนั้นการรับฟังเสียงของครูในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติการของโรงเรียน เพราะการพูดคุยเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนเปิดโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ชุมชน รวมถึงนักเรียน ควรมีการพูดคุยกัน เพื่อให้ความต้องการของนักเรียนทุกคนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงตามลำดับ

ผลการวิจัยประเด็นที่ 2 เพื่อศึกษาการใช้กระบวนการ PLC ในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในโรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครสามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนแบบบูรณาการในสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส ที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2563 ถึงปัจจุบันพบว่า 2.1) ผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการ ดังนี้ 1) มีองค์ความรู้ นวัตกรรม และประเด็นความรู้ที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกเครือข่ายที่เป็นประโยชน์กับครู และครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม (สมาชิกเครือข่ายมีการนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน) 2) มีร่องรอยการรายงานผลการนำองค์ความรู้ นวัตกรรม และประเด็นความรู้ที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นของสมาชิกเครือข่ายไปใช้ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการทุกครั้งที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยสมาชิกทุกคน พร้อมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาของ Thongkhot and Prasertphorn (2021) ผลการศึกษาพบว่าควรให้ครูมีแบบสังเกต แบบสอบถาม มีการติดตามพัฒนาการที่หลากหลาย

ของนักเรียน เพื่อวัดและประเมินผลนำไปใช้เป็นแนวทาง สำหรับการปรับปรุง พัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผล อื่น ให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ และ 2.2) ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน / ครู / สมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่าย PLC ดังนี้ 1) ผู้เรียนได้การเรียนรู้ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ และมีความชัดเจนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพัฒนาขึ้น ระดับประถมศึกษา เกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้(ระดับ 3 ขึ้นไป) ยกเว้น กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้(ระดับ 3 ขึ้นไป) จำนวน 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แต่ผู้เรียนมีทักษะชีวิตดีสามารถเข้าศึกษาต่อด้านสายอาชีพตามสมรรถนะ มากกว่าร้อยละ 80 และทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเกิดคุณลักษณะอย่างชัดเจน

3) ผู้สอนได้รับความรู้และประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และผู้สอนได้รับนวัตกรรมและเริ่มวางแผนจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 4) ผู้สอนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการศึกษาของ Patphol (2020) พบว่าด้านการบริหารจัดการทรัพยากรใหม่ตามลำดับความสำคัญใหม่ หากพิจารณาหลักสำคัญของการปรับการทำงานในระบบการศึกษา ไปสู่แบบแผนในการสร้างการเรียนรู้และการอยู่รอดใหม่ในปัจจุบัน โดยต้องมีปฏิสัมพันธ์ ฟังพาสรรหา แหล่งความรู้ ประสบการณ์ และการมีงานทำในบริบทใหม่ ปรับวิธีการทำงานด้วยการออกไปเชื่อมกับโลกที่เป็นจริงในภาคการผลิต บริการ นวัตกรรม และเชื่อมกับการสื่อสารยุคใหม่ อีกทั้งผลงานวิจัยของ Thongkhot and Prasertphorn (2021) เรื่องการเรียนรู้และการปรับตัวของผู้สอนในการเรียนรู้วิถีใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสภาพปรกติใหม่ (การเรียนรู้วิถีใหม่) อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในประเด็นพัฒนาทักษะการวัดและประเมินผลที่เสริมพลังตามสภาพจริง ควรจัดให้มีการวัดผลประเมินผลโดยไม่ยึดติดกับแนวทางปฏิบัติเดิม สามารถกลับมาใช้วิถีเดิมได้ หากเหตุการณ์ปกติอีกทั้งการจัดการสอบโดยส่วนกลางแต่ไม่นำข้อสอบส่วนกลางมาวัดผลและประเมินผล โรงเรียนได้มีการสรุปผล การวัดผลและประเมินผลของครู และจากผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการดำเนินการตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผลการดำเนินงานโครงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนวัดลานบุญ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยครูผู้สอนได้สังเกตเห็นถึงปัญหาที่

หลากหลายในห้องเรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล รวมไปถึงเรียนรู้ที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่แตกต่างกันผ่านการอภิปรายร่วมกันกับเพื่อนครูและผู้เรียนชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการที่มีประโยชน์และคุ้มค่า สะท้อนผลเชิงวิชาชีพ โดยการพูดคุยสนทนากันระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ ที่จะก่อให้เกิดผลทางบวกต่อการเรียนการสอนและคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา หรือช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้และส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะจึงต้องการเผยแพร่เทคนิคในการดูแลและบริหารชั้นเรียนให้กับเพื่อนครูในชั้นเรียนอื่น ๆ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.1) ควรมีการกำหนดแผนการบริหารจัดการการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New normal) ในโรงเรียน อย่างชัดเจนโดยอาศัยผลการศึกษาค้นคว้าเป็นแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New normal) เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการต่อไป และให้ถูกต้อง

1.2) ผู้บริหารควรนำผลการศึกษาค้นคว้าเป็นข้อมูล เพื่อปรับปรุงแผนการบริหารจัดการการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New normal) และควรมีผลการติดตามประเมินผลการพัฒนาแผนการบริหารจัดการการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New normal) ด้วยวิธีที่หลากหลายเพื่อเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: PLC ในกลุ่มผู้เรียน เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวันได้ซึ่งเป็นสมรรถนะในการทำงาน การใช้ชีวิตและการแก้ปัญหา อันนำไปสู่การเสริมสร้างทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนได้ ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะปัจจุบันให้กับผู้เรียนที่กำหนดเป้าหมายมุ่งไปที่สมรรถนะของผู้เรียนว่า “ต้องทำอะไรได้” กล่าวคือ เน้นทักษะ(Skill)

2.2) ควรตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการพัฒนาตนเองจากโครงการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: PLC ออนไลน์ ในกลุ่มครูให้มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งการกำหนดตัวแปรใหม่ ๆ มาใช้

ในการทำวิจัยเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะผลักดันการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ นำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป

References

- Bunpakdee, P. (2019). Evaluation of Online Teaching and learning in the New Normal for Sukhothai Technical College Students. *T-VET Journal*, 4(8), 39–54.
- Duangchurn, P. (2020). The New Normal in Educational Administration after the Covid–19 Crisis. *Journal of Arts Management*, 4(2), 783–795.
- Ministry of Education. (2019). *National Education Act, B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Act Education B.E.2545 (2002))*. Bangkok: Prikwarn Graphic Company Limited.
- Patphol, M. (2020). *Assessment of Learning in the New Normal*. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Sinthapanont, S. (2020). *Modern Teachers and Learning Management in the 4.0 Era*. Bangkok: Chulalongkorn University Book Center.
- Thongkhot, N. and Prasertphorn, V. (2021). Guidelines for Academic Administration to Enhance the Learners' Quality in Small Schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. *Journal of Educational Administration and Leadership Sakon Nakhon Rajabhat University*, 10(37), 113–123.